

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan loppulausunto

Asia S14 / 1934
AYY vastaan KY-säätiö

Asianajajat Jouko Huhtala & Jerker Pitkänen

1. Aluksi

Mistä asiassa on kyse?

- KY siirsi suurimman osan omaisuudestaan yksityiselle säätiölle, jotta kyseinen varallisuus ei siirtyisi kolmen ylioppilaskunnan yhdistyessä uudelle yhdistyvälle ylioppilaskunnalle (AYY:lle) ja tämän jäsenien käyttöön
- KY:n ja KY-säätiön menettely on siviilioikeudellisesti moitittavaa, koska:
 - lahjoituksilla pyrittiin vahingoittamaan AYY:tä
 - lahjoitusten tarkoitus oli kiertää tuleva lainsäädäntö ja sen tarkoitus
 - KY lahjoitti merkittävän osuuden omaisuudestaan KY-säätiölle, vaikka TKY:n omaisuus siirtyi kokonaisuudessaan AYY:lle
 - KY ja KY-säätiö pyrkivät estämään KY:n jäsenistön valitusmahdollisuuden asiassa (mm. salaaminen, bulvaanin käyttö, aineiston tuhoaminen)
 - menettely toteutettiin itsekontrahointina; samat henkilöt antajan ja saajan orgaaneina
- Kyse ei ole siitä, onko lahjoituspäätökset tehty hallinto-oikeudellisesti arvioiden oikein vaan siitä onko säätiöinti- ja lahjoitusjärjestelyä kokonaisuutena arvioiden pidettävä siviilioikeudellisesti pätemättömänä tai OikTL 36 §:n perusteella kohtuuttomana

Miltä osin käräjäoikeus on ratkaissut asian oikein ja miltä osin väärin

- AYY on valituksessaan ja tiivistetyssä asiaesittelyssään todennut, miltä osin käräjäoikeus oli ratkaissut asian oikein
 - Tosiseikaston (näytön) osalta käräjäoikeus oli suurimmalta osin AYY:n kanssa samaa mieltä
- Vaikka käräjäoikeus suurimmalta osin on arvioinut näytön oikein ja hyväksynyt AYY:n keskeiset faktaväitteet, on se kuitenkin tehnyt virheellisen oikeudellisen johtopäätöksen esitetyn näytön pohjata, kun se on todennut, että asiassa ei ole tullut esiin seikkoja, joiden perusteella lahjoituksia olisi pidettävä yksityisoikeudellisesti pätemättöminä

AYY:n vaatimukset

- AYY vaatii, että Helsingin hovioikeus
 - kumoaa käräjäoikeuden tuomion ja tästä johtuen hyväksyy AYY:n seuraavat vaatimukset;
 - julistaa Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan (jäljempänä ”KY”) antamat, viiden 17.11.2008 allekirjoitettujen lahjakirjojen mukaiset lahjat pätemättömiksi (lahjakirjat ja lahjat tarkemmin yksilöity käräjäoikeuden tuomion sivuilla 2-4);
 - tai vaihtoehtoisesti jättää lahjat oikeustoimilain 36 §:n nojalla kokonaisuudessaan huomioon ottamatta tai sovittelee niiden ehtoja lahjoitetun omaisuuden määrän osalta;
 - velvoittaa KY-säätiön palauttamaan AYY:lle lahjoitetun omaisuuden (lukuun ottamatta RMF Top Twenty II -rahasto-osuuksia) tai korvaamaan sen arvon valituksessa (kohta 7) eritellyin yksikköarvoin siltä osin kun omaisuutta ei voida palauttaa jäljempänä;
 - velvoittaa KY-säätiön suorittamaan vahingonkorvauksena tai perusteettoman edun palautuksena kanteessa tarkemmin määritellylle lahjoitetun omaisuuden arvolle 3,5 prosentin vuosituottoa vastaava määrä, jota on alkanut kertyä 1.1.2010 lähtien ja kertyy omaisuuden palauttamiseen tai sen arvon korvaamiseen saakka

AYY:n vaatimukset

- velvoittaa KY-säätiön suorittamaan viivästyskorkoa palautettavan omaisuuden arvolle korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen laskettuna päivästä, joka seuraa 30 päivän kuluttua haasteen tiedoksiantopäivästä;
- velvoittaa KY-säätiön suorittamaan viivästyskorkoa ajalta 1.1.2010–29.11.2013 kertyneelle 3,5 prosentin vuosituottomäärälle 29.12.2013 alkaen ja 30.11.2013 lähtien kertyvälle 3,5 prosentin vuosituottomäärälle siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut käräjäoikeuden ratkaisun antopäivästä; ja
- velvoittaa KY-säätiön korvaamaan AYY:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut käräjäoikeudessa täysimääräisesti (496.047,01 euroa) korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut korvauksen tuomitsemispäivästä; ja
- velvoittaa KY-säätiön korvaamaan AYY:n oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut hovioikeudessa täysimääräisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut korvauksen tuomitsemispäivästä.
- Lisäksi AYY vaatii, että KY-säätiön vastakanne hylätään perusteettomana ja että KY-säätiö veloitetaan tältäkin osin korvaamaan AYY:n oikeudenkäyntikulut.

2. Tosiseikastosta

2.1 Lähtökohdat

Mitä oli tulossa ja mitä KY ja KY-säätiö halusivat kiertää

- Kolmen ylioppilaskuun yhdistyminen, jossa kaikki varat ja velat kokonaisuudessaan siirtyvät yhdistyvälle ylioppilaskunnalle;
 - Tämä oli lainlaatijoiden tarkoitus
 - Lain sisältö oli valmiina ainakin jo luonnoksessa hallituksen esitykseksi 14.8.2008
 - **liite H**
- KY ja KY-säätiö tiesivät tämän hyvin
- KY ja KY-säätiön tekemien lahjoitusten ainoa tarkoitus oli kiertää tämä

Yliopistolaki (558/2009) 46 §

- **Yliopiston opiskelijoiden keskuudessa on ylioppilaskunta**, jolla on itsehallinto. Ylioppilaskunnan **tarkoituksena on olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä**. Ylioppilaskunnan tehtävänä on osallistua 2 §:ssä säädetyn yliopiston kasvatustehtävän hoitamiseen valmistamalla opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.
- Ylioppilaskunnan erityisenä tehtävänä on: 1) nimetä opiskelijoiden edustajat 3 luvussa tarkoitettuihin yliopiston toimielimiin;
- 2) nimetä opiskelijoiden edustajat opintotukilain (65/1994) 9 §:n mukaiseen yliopiston opintotukilautakuntaan; sekä
- 3) osallistua tarvittaessa terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §:ssä ja sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 11-14 §:ssä säädettyjen opiskelijan perusterveyspalveluita koskevien tehtävien toteuttamiseen. (V: 1.5.2011 M, A: 30.12.2010, SK: 1349/2010 HE:90/2010)
- [...]
- Ylioppilaskunnan **tarkoituksen ja tehtävien toteuttamiseen soveltuvasta toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan ylioppilaskunnan omaisuudesta ja toiminnasta saaduilla tuloilla sekä jäsenmaksuilla**, joita ylioppilaskunnalla on oikeus määrätä ylioppilaskunnan jäsenten suoritettaviksi. Jäsenmaksun vahvistaa yliopiston rehtori, ja sen maksamista valvoo yliopisto. (korostus laatijan)

Laki yliopistolain voimaannpanosta (559/2009), 8 §

”8 §

Ylioppilaskunnat

[...]

Yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle. Uusi ylioppilaskunta vastaa niistä velka-, palvelu-, hankinta- ja muista sitoumuksista, joihin yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat ovat sitoutuneet ja jotka koskevat uudelle ylioppilaskunnalle siirtyvää omaisuutta ja toimintaa.

Viranomaisten myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat sekä yhdistyvien ylioppilaskuntien saatavat siirtyvät uusille ylioppilaskunnille 1 päivänä tammikuuta 2010. Yhdistyvien ylioppilaskuntien jäsenet ja henkilöstö siirtyvät yhdistyvistä ylioppilaskunnista uusiin ylioppilaskuntiin 1 päivänä tammikuuta 2010.” (korostus laatijan)

HE 7/2009 vp

Laki yliopistolain voimaannpanosta, yksityiskohtaiset perustelut:

”8 §. Ylioppilaskunnat. Pykälän mukaan yhdistyvissä yliopistoissa myös ylioppilaskunnat yhdistyvät yhdeksi uudeksi ylioppilaskunnaksi.

[...]

Yhdistyvien ylioppilaskuntien velka-, palvelu-, hankinta ja muut sitoumukset siirtyvät uudelle ylioppilaskunnalle. **Edellä mainitun johdosta myös yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus kokonaisuudessaan siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle, jotta sitoumusten lisäksi voidaan turvata ylioppilaskuntien laissa säädettyjen julkisten tehtävien pitkäjänteinen toteuttaminen myös tulevien opiskelijajäsenten osalta.** Lakisääteisten tehtävien lisäksi ylioppilaskunnat ovat harjoittaneet myös muuta toimintaa. Viranomaisten myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat siirtyvät yhdistyviltä ylioppilaskunnilta uudelle ylioppilaskunnalle.” (korostus laatijan)

Hallituksen esityksen luonnos

14.8.2008

Hallituksen esitys uudeksi yliopistolainsäädännöksi, luonnos 14.8.2008:

”8 §. Ylioppilaskunnat. Pykälän mukaan yhdistyvissä yliopistoissa myös ylioppilaskunnat yhdistyvät yhdeksi uudeksi ylioppilaskunnaksi.

[...]

*Yhdistyvien ylioppilaskuntien velka-, palvelu-, hankinta ja muut sitoumukset siirtyvät uudelle ylioppilaskunnalle. **Edellä mainitun johdosta myös yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus kokonaisuudessaan siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle, jotta sitoumusten lisäksi voidaan turvata ylioppilaskuntien laissa säädettyjen julkisten tehtävien pitkäjänteinen toteuttaminen myös tulevien opiskelijajäsenten osalta.** Lakisääteisten tehtävien lisäksi ylioppilaskunnat ovat harjoittaneet myös muuta toimintaa. Viranomaisten myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat siirtyvät yhdistyviltä ylioppilaskunnilta uudelle ylioppilaskunnalle.” (korostus laatijan)*

2.2 Säätöinnin ja lahjoitusten tarkoitus

Säätiöinnin ja lahjoitusten tarkoitus

- KY:n tarkoitus oli siirtää mahdollisimman suuri osuus niistä varoista, jotka ylioppilaskuntien yhdistymisessä laki määräsi siirtymään AYY:lle, sellaiselle yksityiselle taholle, joka toimisi vain yhden AYY:n jäsenryhmän – kyltereiden – eduksi
 - **K9** s. 4
- KY:n tarkoitus oli perustaa AYY:lle rinnakkainen kauppätieteen opiskelijoiden ”varjo ylioppilaskunta” KY-säätiön ja KY-yhdistyksen muodossa
 - **Hyrkkö, Parpala**
 - **K15** s. 17 ”Toiminnan asteittainen järjestely” (korostus tässä)
 - **K10** s. 4

Säätiöinnin ja lahjoitusten tarkoitus

- Lahjoitukset KY-säätiölle tehtiin vain sillä ehdolla, että AYY syntyy
 - Aito tahto lahjoittaa puuttui
 - **K1 (a-e)**
 - Todistajankertomukset tältä osin yhtenevät
- KY:n ja KY-säätiön tarkoitus oli estää näiden varojen siirtyminen AYY:lle
 - mm **Stenbäck, Männistö, Myllymäki**
 - Stenbäck totesi, että KY ei halunnut muuttaa mitään, jos yhdistyminen ei olisi tapahtunut, ei olisi tarvinnut tehdä mitään
 - Männistö totesi, että lahjoitukset haluttiin tehdä koska KY ei säily

Kylterikulttuurin säilyttämistavoite ei oikeuttanut lahjoittamaan 55% varoista

- Taikkilaiskulttuuri
 - Taideteollisen korkeakoulun ylioppilaat ry
 - Omaisuus n. 100.000 euroa
- Teekkarikulttuuri
 - N. 15 pientä kilttaa ja osakunta (TF)
 - Mitään näistä ei perustettu ylioppilaskuntien yhdistymisen vuoksi, vaan ovat hyvin vanhoja
 - Kilttojen yhteinen omaisuus n. 500.000 euroa
 - Kilttojen jäsenenä voivat olla myös kylterit
 - **Hyrkkö, Halme**
- Kylterikulttuuri
 - KY-säätiö ja KY-yhdistys
 - Omaisuus n. 50 MEUR
 - Voivat palvella vain kyltereitä
 - **Hyrkkö, Väljä, V11, V12**
- AYY toimii kaikkien kulttuuriperinteiden jatkajana
 - **Hyrkkö, Halme, Parpala**

Kylterikulttuurin säilyttämistavoite ei oikeuttanut lahjoittamaan 55% varoista

- Teknologföreningen (TF) on vanha yliopistolain 47 §:ssä tarkoitettu itsenäinen julkisoikeudellinen osakunta, jonka tarkoituksena on toimia varsinkin ruotsin kielen edunvalvojana.
 - TF:n jäsenenä teekareita, kyltereitä ja taikkilaisia
 - **Halme, Hyrkkö**
- Teekkaritoiminnan edistämisrahasto (TTER) syntyi, kun TKY:stä riippumaton Teekkaritoiminnan edistämisyhdistys r.y. lahjoitti vuosia sitten varansa TKY:lle
 - Tämä historia ei liity millään tavoin ylioppilaskuntien yhdistymiseen eikä siinä käytetty TKY:n varoja; päinvastoin se sai varat lahjoituksena
 - TTER jakaa avustuksia, joita jokainen AYY:n jäsen – myös kylterit - voivat hakea
 - **K23**
 - **Hyrkkö, Halme**

2.3 Ylioppilaskuntaudistuksen tarkoitus

Voimaanpanolain 8 §:n ratio

- Jokaisella yliopistolla on vain yksi ylioppilaskunta
- Ylioppilaskunta ei voi eikä saa yksityistää toimintaansa
 - Ylioppilaskunnan (KY:n vuoden 2008-2009) tehtäviä ja toimintaa ei voida erotella julkiseen ja yksityiseen vaan varat on käytettävä koko toiminnan kulujen kattamiseen
 - Yksityistäminen on vastoin lainsäätäjän tahtoa mm. siksi, että olisi perustuslain 22 §:n kannalta ongelmallista, jos ylioppilaskunnan jäsenillä on pakkojäsenyys mutta ylioppilaskunta voisi siirtää varansa yksityiselle toimijalle, jossa jäsenkunta ei käytä mitään päätösvaltaa
 - **Nurmi, Liite Z**
- Kaikki kylterit ovat AYY:n jäseniä suoraan lain nojalla mutta kaikki kylterit eivät ole KY-yhdistyksen jäseniä ja vielä vähemmän päättämässä KY-säätiön asioista
 - Tämän takia varojen tuli siirtyä kokonaisuudessaan
 - **Nurmi**
- KY tiesi tulevan lain sisällöstä ja lainlaatijoiden vastustuksesta lahjoituksista päätettäessä
 - **Liite H, K3, K15 s. 26, K19, K38, K39, K40, K41**
 - **Nurmi**

Voimaanpanolain 8 §:n ratio

- Ylioppilaskuntien tuli toimia normaaleissa puitteissa yhdistymiseen saakka
 - ”*business as usual*”, tavanomaiset toimet hyväksyttäviä
 - tavanomaiset lahjat ja jopa hyväksyttävässä tarkoituksessa perustettu säätiökin
- Tämä säätiöinti- ja lahjoitusjärjestely oli kuitenkin KY:n historian suurin mullistus ja kaikkea muuta kuin tavanomainen;
 - tarkoituksen, toteuttamistavan ja taloudellisen merkityksen suhteen

2.4 Säätöinnin ja lahjoitusten toteutus

Lahjoitusjärjestely ja sen valmistelu salattiin

- Salaaminen kohdistui ylioppilaskunnan jäseniin (kuntalaisiin)
 - Vähemmän merkityksellistä on mitä edustajistolle kerrottiin
- Valituskelpoisia päätöksiä vältettiin
 - Valmistelu tapahtui Reunaehtotyöryhmässä ja Tulevaisuustyöryhmässä
 - **K10** s. 8, **K15** s. 56
- Tehdyt päätökset salattiin ja niistä käytiin keskustelua suljetuin ovin
 - **K5**, **K25** kohta 9, **K32**, **K33** kohta 12
 - Salassapitoon ei perusteita eikä salassapitopäätöksiä perusteltu
 - Esim. **Paukkeri** ei osannut kertoa syytä salassapitopäätökseen
 - **Väisänen**
- Pöytäkirjat olivat harhaanjohtavia
 - **K12**, **K14**, **K16**

Lahjoitusjärjestely ja sen valmistelu salattiin

- KY:n jäsen sai tiedon järjestelystä kovin myöhään
 - **Väisänen** – huomioitava, että Väisänen etsi aktiivisesti tietoa
 - Vielä 16.10.2008 säätiöinti näytti jäsenille vaan vaihtoehdolta
 - **V80** kohta 14
- Valmisteluasiakirjoja ei annettu pyydettyäkään jäsenille
 - **Väisänen, Kääriä**
- Asiakirjoja tuhottiin n. 2000 kappaletta
 - Pääasiassa juuri säätiöitiin ja lahjoituksiin liittyviä asiakirjoja
 - **Halme, Hyrkkö**
- Jäsenille annettiin vääriä tietoja siirtyvän omaisuuden arvosta
 - **K51, Jerkku**

Bulvaanin käyttö

- Seniorikilta ry perusti KY-säätiön KY:n toimesta ja KY:n lukuun
 - KY halusi säätiön ja valitsi säätiön perustajan
 - **K9** s. 11, **K16** kuva 5,
 - Säätiön tosiasiallinen perustaja oli KY
 - **K11** s. 8 ”Seniorikillan handlaaminen”
 - **V89** s. 2 ”Kauppatieteilijöiden yhdistyssiteeksi KY tulee perustamaan organisaation”
 - **Paukkeri** kertoi, että luotiin toimija jatkamaan
 - KY kirjoitti säännöt ja maksoi siihen liittyvät asianajokustannukset ja asiantuntijapalkkiot
 - **Paukkeri**

Bulvaanin käyttö

- Seniorikilta ry perusti KY-säätiön KY:n toimesta ja KY:n lukuun
 - KY valitsi säätiön hallituksen jäsenet mieleisillään henkilöillä
 - **Paukkeri, Männistö**
 - Säädepääoma tuli KY:ltä 100.000 euroa ja KY:n hankkimilta rinnakkaisrahoittajilta 100.000 euroa
 - **K15 s. 23, K35**
 - Seniorikilta käytti KY:ltä saamansa 100.000 euroa välittömästi säädepääoman maksuun
 - **K36**
- Syy bulvaanin käytölle oli estää KY:n jäsenistön valitukset säätiön perustamispäätöksestä
 - **K7 s. 25, K13 s 4, Myllymäki, Väisänen, Parpala**

Miten KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn

- Itsekontrahointi
 - Samat henkilöt lahjanantajien ja vastaanottajien toimitelmissä
 - Riidatonta
 - Omaisuus lahjoitettiin ”itselleen”
- Escrow-järjestelyn käyttö
 - **K18**
 - Escrow-järjestelyllä pyrittiin estämään omaisuuden siirtyminen AYY:lle
- Merkittävä lobbaus
 - KY tiesi tulevan lainsäädännön sisällön ja pyrki muuttamaan sitä
 - **K26** s. 72-78
 - Kuitenkin esim. OPM:n virkamiehille ei annettu relevantteja asiakirjoja
 - **Nurmi**

Säätiöinnin ja lahjoitusten toteutus

- KY:n ja KY-säätiön toiminta osoittaa, että ne pyrkivät kiertämään asiaan liittyvät oikeudelliset riskit, joista ne olivat hyvin tietoisia
 - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä lainlaatijoiden vastustuksesta
 - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä asiantuntijoiden varoituksista
 - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä TKY:n vastustuksesta
 - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn tietäen, että se vahingoitti AYY:tä

2.5 Lahjoitusten arvo

Lahjoitusten arvo lahjoitushetkellä 30.10.2008

- KY:n omaisuuden nettoarvo ennen lahjoituksia oli n. 73 miljoonaa euroa
 - **Rehn, K2** s. 16
- KY päätti lahjoittaa KY-säätiölle noin 55 prosenttia tästä varallisuudestaan (käypä arvo n. MEUR 42)
 - **Rehn, K2** s. 16
- KY:lle jäi siis velatonta omaisuutta n. MEUR 30
 - Tästä omaisuudesta vain n. MEUR 4,5 rahasto-osuuksina ja loput n. MEUR 25,75 asuntolakiinteistoinä, joiden käyttöä, luovutusta ja tuottoa rajoittaa korkotukilaki
 - 31.12.2001 saakka laki vuokra-asuntojen korkotuesta (19.12.1980/867), joka ei edellyttänyt merkintää rasisustodistukseen
 - 1.1.2002 alkaen laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta (29.6.2001/604)

Lahjoitetun omaisuuden AYY:lle palautettava arvo per 31.12.2009

- Lahjoitetun omaisuuden arvo on laskettava KY-säätiön tilinpäätöksen tase-erittelyn pohjalta per 31.12.2009, jolloin lahjoitettu omaisuus siirtyi KY-säätiön taseeseen
 - Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Asunto Oy:n (0200230-9) koko osakekanta 1–7000, arvo n. MEUR 14.96
 - **Rehn, K7** s. 45
 - Kiinteistö Oy Arkadiankatu 28:n (1903328-3) koko osakekanta 1–3062, arvo n. MEUR 2.77
 - **Rehn, K7** s. 45
 - Rahasto-osuuksia, arvo yhteensä n. MEUR 23.9
 - Riidatonta
 - Lainasaamisia, palautettava arvo yhteensä n. MEUR 0 edellyttäen, että konsernin sisäisiä lainoja ei vähennetä kiinteistöjen arvosta
 - Mikäli vastoin AYY:n käsitystä kiinteistöosakeyhtiöiden arvonmäärityksessä on vähennetty konserninsisäiset lainat, on lainasaamisten arvo 8 178 000 euroa
- Kokonaisarvo lahjoitetulle omaisuudelle on siis MEUR 41.63
- Tämän arvoinen omaisuus de facto siirtyi lahjana ja tämä omaisuus tai sen arvo on palautettava AYY:lle

Omaisuuuden tuotto

- 3,5 prosentin vuosituotto omaisuudelle on maltillinen
 - **Rehn, Väljä, Jerkku**
- KY:llä on itsellään ollut 3-5 prosentin reaalityttö-
odotus
 - **K17 s. 6**

2.6 Lahjoitusten seuraamukset AYY:lle

Lahjoitusten vaikutus AYY:n toimintaan

- AYY antaa samat palvelut kaikille jäsenilleen (mukaan lukien kylterit) kuin mitä yhdistyneet ylioppilaskunnat antoivat jäsenilleen ennen yhdistymistä
- AYY ei vapautunut mistään toiminnasta KY-säätiön ja KY-yhdistyksen perustamisen vuoksi
- Merkittävien omaisuuserien lahjoittaminen heikensi AYY:n kykyä toimia jäsenkuntansa eduksi
 - **Hyrkkö, Halme**
 - Jäsenmaksuilla KY on pystyt kattamaan enintään noin 5 - 9 prosenttia toimintakustannuksistaan
 - **K2** s. 17 ja **K17** s. 30
 - Ylioppilaskunta tarvitsee merkittävän varallisuuden kerryttämää tuottoa
 - AYY:lle siirtynyt omaisuus oli pitkälti laadultaan sellaista, jota ei voi käyttää AYY:n toiminnan kulujen kattamiseen (asuntolakiinteistöt)
 - **Halme, Väljä** (KY:n omistusajalta)
 - **K22** (Tuotto *per annum* n. 150.000 euroa)
 - Sijoitusomaisuutta, jota / jonka tuottoa voitaisiin käyttää AYY:n toiminnan kulujen kattamiseen, jäi KY:lle lahjoitusten jälkeen ainoastaan n. 4,5 miljoonaa euroa
 - **Jerkku, K51**

3. Oikeudellisesta arvioinnista

AYY:n asiavaltuus

- AYY loukattu taho, joka voi vaatia varallisuutta palautettavaksi
- AYY on KY:n seuraaja yliopistolain voimaanpanolain perusteella
 - Lain voimaantullessa KY:n varallisuus ja velvoitteet siirtyivät AYY:lle
 - AYY:tä on kohdeltu KY:n seuraajana, mm. KY:n laskuja on välitetty AYY:lle 1.1.2010 jälkeen
 - AYY:n hallitus on 2010 allekirjoittanut KY:n tilinpäätöksen 31.12.2009
 - **K17 s. 90**
 - Jopa KY on lahjakirjoissa ja escrow-sopimuksessa katsonut AYY:n tulevan KY:n sijaan (seuraanto)
 - **K1, K18**
 - AYY:llä on oikeus vaatia lahjoitettuja omaisuuseriä itselleen yliopistolain voimaanpanolain 8 §:n perusteella
 - AYY ei ole sidottu edeltäjänsä KY:n moitittavaan menettelyyn siten, että ei voisi nyt esittää vaatimuksia siihen liittyen
 - Järjestelyyn ryhdyttiin AYY:n vahingoittamistarkoituksessa

AYY:n asiavaltuus

- AYY on kvalifioitu vieras säätiöinti- ja lahjoitusjärjestelyn suhteen; ts. lahjoitettuun omaisuuteen oikeutettu taho
 - Lahjoitusten ainoa tarkoitus oli estää AYY:tä saamasta omaisuutta, jonka yliopistolain voimaanpanolain 8 § määräsi AYY:lle (toiminta AYY:n vahingoksi)
 - Vrt. KKO 2011:68 (KKO nimenomaisesti katsonut, että sivullinen voi viitata OikTL 33 §:än), KKO 2007:18
 - Ks. myös Tammi-Salminen, Eva: ”Kolmannen mahdollisuus vedota oikeustoimilain pätemättömyysperusteisiin – näkökohtia ratkaisun KKO 2007:18 pohjalta”, Lakimies 2007/3 s. 433
 - **Liite D**
 - Lahjoitukset loukkasivat nimenomaan AYY:n oikeuksia
 - Lahjakirjoissakin on määrätty, että lahjoitettu omaisuus kuuluu KY:n sijaan tulleele ylioppilaskunnalle, mikäli lahjoitukset olisivat mitättömiä
 - **K1 (a-e)**

AYY on reklamoinut asianmukaisesti

- AYY on reklamoinut KY:n tekemien lahjoitusten pätemättömyydestä:
 - AYY:n kirje 7.5.2010
 - Vaatimuskirje 30.8.2010
 - **K24, Halme, Hyrkkö**
- Reklamaatioajan kohtuullisuutta arvioidessa on huomioitava, että:
 - AYY syntyi vasta 1.1.2010
 - KY on tuhonnut asiaan liittyvää aineistoa merkittävässä määrin ja on pyrkinyt salaamaan lahjoituksiin liittyviä tapahtumia
 - KY-säätiölle ilmoitettiin välittömästi, kun järjestelyn mahdollinen siviilioikeudellinen moitittavuus alkoi paljastua AYY:lle
 - **Halme**
 - Kanne pantiin vireille heti kun hallinto-tuomioistuinten päätökset oli saatu ja vuoden 2011 sovintoneuvottelut olivat päättyneet
 - **Halme, Hyrkkö**

Lahjoitukset ovat kunnianvastaisia ja arvottomia (OikTL 33 §)

- Lahjoitukset on tehty olosuhteisessa, joista tietoisien on kunnianvastaista ja arvotonta vedota niihin koska
 - KY:llä ja KY-säätiöllä oli pyrkimys kiertää tuleva lainsäädäntö, yliopistolain voimaannpanolain 8 §
 - KY ja KY-säätiö olivat varsin tietoisia tulevasta laista ja lainlaatijoiden kannasta aiottuun lahjoitusjärjestelyyn
 - KY ja KY-säätiö tiesivät TKY:n vastustuksesta ja TKY:n päätöksestä siirtää sen koko omaisuus AYY:lle
 - KY ja KY-säätiö tiesivät AYY:n toimintaedellytysten heikentymisestä (AYY:n vahinko) ja siitä, että AYY:lle tulisi siirtymään KY:n velvollisuudet kokonaisuudessaan mutta ei vastaavat varat

Lahjoitukset ovat kunnianvastaisia ja arvottomia (OikTL 33 §)

- Lahjoitukset on tehty olosuhteisessa, joista tietoisena on kunnianvastaista ja arvotonta vedota niihin myös koska
 - Lahjoitusten valmistelu, säätöinti ja lahjoituspäätöksiä on salattu jäseniltä
 - Salaamisen tarkoituksena estää jäsenkunnan valitukset
 - Samat toimijat olivat sekä lahjanantajan että lahjansaajan puolella (lahjoitus itselleen)
 - Tapahtumia arvioitava kokonaisuutena

Lahjoitukset tehtiin olosuhteissa, jotka tekevät lahjoitukseen vetoamisesta kunnianvastaista ja arvotonta (OikTL 33 §)

- Kunnianvastaisuus ja arvottomuus on vahvasti arvosidonnainen määre (Mika Hemmo, Sopimusoikeus I, Helsinki 2003, s. 369)
- Kunnianvastaisuus ja arvottomuus on johtava pätemättömyysperuste, jota voidaan soveltaa niin haluttaessa myös OikTL 28-31 §:ien tarkoittamissa tilanteissa (kuten ylempänä, s. 370)
- OikTL 33 § on nähty sopimusoikeuteen universaalisti kuuluvista hyvän tavan ja vilpittömyyden vaatimuksista, joista eri oikeusjärjestyksissä on käytetty mm. nimityksiä *"Treu und Glauben"* ja *"good faith"* (kuten ylempänä, s. 372)
- Säännöksen yleislausekkeenomaisuus
 - Sopii hyvin käsillä olevaan poikkeukselliseen tapaukseen, jossa menettelyn moittivuutta ilmentävät lukuisat tosiseikat
- Lahjoituksilla pyritty loukkaamaan toisen (seuraaajan) oikeutta
- Pätemättömyyskynnys voidaan asettaa alemmas vastikkeettoman oikeustoimen kohdalla
 - Kyseessä lahjoitus, joten kynnyks on alempi
- Ks. lisäksi AYY:n tuomioistuimille jättämät lausumat

Lahjoitukset ovat hyvän tavan vastaisia

- Menettelyä pidettävä hyvän tavan vastaisina samoilla perusteilla kuin edellä on todettu
- Oikeudessamme on riidatta voimassa periaate, jonka mukana hyvän tavan vastainen oikeustoimi on pätemätön
 - Tapahtumat arvioitava kokonaisuutena
 - Huom. itsenäinen ja kumulatiivinen arviointi
 - Itse menettelyä pidettävä kiellettyä käyttäytymisenä
 - Tätä korostaa tarkoitus vahingoittaa kolmatta, AYY:tä
 - Asianmukainen ja lojaali toiminta seuraajaa kohtaa ei salli huomattavia lahjoituksia pois tälle siirtyvästä omaisuudesta eikä tietoista seuraajan toimintaedellytysten heikentämistä

Lahjoitukset ovat shikaaninomaisia

- Jos muodollisesti pätevän oikeustoimen yksinomainen tai pääasiallinen tarkoitus on toisen vahingoittaminen, kyse on shikaanista:
 - KY:n ja KY-säätiön todellinen tarkoitus ei ollut lahjoituksen tekeminen säätiölle, vaan omaisuuserien siirtäminen pois AYY:n ulottuvilta
 - Tämä tarkoitus oli KY:n ja KY-säätiön ainoa tarkoitus asiassa
 - KY ja KY-säätiö olivat tietoisia AYY:n vahingosta

Lahjoitukset rikkoivat oikeuden väärinkäytön kieltoa

- Kielto tulee kyseeseen, kun näennäisesti sallitulla toimella pyritään hylättävään päämäärään (Hemmo, Sopimusoikeus I, Helsinki 2003, s. 58)
 - KY:n ja KY-säätiön toiminta johtui ainoastaan yliopistolain voimaanpanolain 8 §:stä
 - KY:n ja KY-säätiön tarkoitus oli siirtää ko. varallisuus pois julkisoikeudellisen ylioppilaskunnan ulottuvilta
 - KY ja KY-säätiö aiheuttivat tietoisesti vahinkoa AYY:lle
 - Lahjoitusten pääasiallinen tavoite oli päinvastainen verrattuna lainsäätäjän tarkoituksen
 - HE 7/2009: ”yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus kokonaisuudessaan siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle”
 - KY ja KY-säätiö toimivat vastoin lakiuudistuksen tavoitteita ja lainsäätäjän tarkoitusta turvata uuden ylioppilaskunnan toiminta

Lahjoitukset ovat kohtuuttomia ja niitä tulee vähintään sovittaa määrällisesti (OikTL 36 §)

- Lahjakirjojen ehdot ovat kohtuuttomia ja tulee siten jättää huomiotta tai vähintäänkin sovittaa:
 - KY, KY-säätiö ja näiden molempien puolesta toimineet samat henkilöt käyttivät hyväkseen yksipuolisesti asemaansa
 - loukattu osapuoli AYY ei päässyt millään tavoin vaikuttamaan lahjoituksiin
 - AYY:lle siirtyi KY:n varoista vain vähäisenä pidettävä osa
 - KY siirsi silloin vallinneissa oloissa sen talouden kannalta merkityksettömimmän, ja määrällisesti pienemmän, osuuden omaisuudestaan AYY:lle
- Toissijaisesti jutun tosiseikaston perusteella lahjoitusten määrää tulee vähintäänkin sovittaa:
 - Määrällisesti yli kymmenen prosentin määrää lahjoitetun omaisuuden nettoarvosta (n. MEUR 4.2) on pidettävä kohtuuttomana
- Soviteltaessa otettava huomioon 1) oikeustoimen koko sisältö, 2) osapuolten asema (myös AYY:n asema), 3) oikeustointa tehtäessä vallinneet olosuhteet ja 4) myöhemmät olosuhteet

Itsekontrahointi ja kielletty bulvaanin käyttö

- Kyseessä on kielletty itsekontrahointi, koska se on tapahtunut kolmannen (AYY) vahingoksi
 - KY:n edustajiston, hallituksen ja talousvaliokunnan jäsenet toimivat yhdistyksen ja KY-säätiön perustamis- ja lahjoitusmenettelyssä ja myöhemmin KY-säätiön hallintoelimissä
 - Ei itsenäinen kanneperuste mutta huomioitava kaikkien kanneperusteiden alla
- Bulvaanin käyttö kiellettyä, jos sillä pyritään lain tai hyvien tapojen kiertämiseen
 - Ei itsenäinen kanneperuste mutta huomioitava kaikkien kanneperusteiden alla

Ei vilpittömän mielen suojaa

- KY:n toimihenkilöt, jotka valmistelivat järjestelyn ja olivat mukana siihen liittyvässä päätöksenteossa KY:n puolella, ovat toimineet samalla myös KY-säätiön hallituksessa
- Varallisuuden kontrolli säilynyt samoilla tahoilla
- KY-säätiö ja KY-yhdistys, jonka kautta KY-säätiö käytännössä toimii, ovat perustettu ainoastaan sellaisen tahon luomiseksi, jolle varallisuus voidaan siirtää pois AYY:n ulottuvilta
- KY-säätiö ja KY-yhdistys ovat olleet täysin tietoisia lahjoitusten taustasta ja tarkoituksesta

Omaisuserät tai niiden arvo tulee palauttaa AYY:lle

- Jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi, lahjoitettu omaisuus tai sen arvo tulee palauttaa KY:n seuraajalle AYY:lle
 - yliopistolain voimaantulon 8 §
- Jos lahjoitukset nähdään päteviksi mutta kohtuuttomiksi tai todetaan, että niiden ehtoja tulee sovitella kohtuuttomina on lahjakirjojen ehdot jätettävä huomiotta tai sovitellut omaisuserät taikka niiden arvo on palautettava AYY:lle

AYY on oikeutettu lahjoitetun omaisuuden tuottoon

- Tuottovaatimuksen perusteena on KY-säätiön vahingonkorvausvastuu
 - KY ja KY-säätiö on aiheuttanut AYY:lle tuoton määrää vastaavan vahingon;
 - vahinko on aiheutettu tuottamuksella, josta KY-säätiö vastaa;
 - AYY kärsimä vahinko johtuu tästä tuottamuksesta.
- Tuottovaatimuksen toissijaisena perusteena on perusteettoman edun palautusvelvollisuus, koska:
 - KY-säätiö on saanut etua lahjoitusjärjestelyn vuoksi;
 - KY-säätiön saamaa etua on pidettävä perusteettomana, mikä on selvää, jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi tai kohtuuttomiksi; ja
 - KY-säätiö hyötyisi AYY:n kustannuksella, mikä on selvää, jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi / kohtuuttomiksi.
- Kohtuullisen vuosituoton määrä lahjoitetulle omaisuudelle on 3,5 prosenttia

Oikeudenkäyntikuluvaatimus

- KY-säätiö on velvollinen korvaamaan AYY:n oikeudenkäyntikulut oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n nojalla
- Lisäksi KY-säätiö on lahjakirjoissa olevan nimenomaisen ehdon perusteella velvollinen korvaamaan AYY:n tässä asiassa syntyvät oikeudenkäyntikulut asian lopputuloksesta riippumatta
- Mikäli vastoin AYY:n käsitystä ja lain sekä esitöiden selvää sanamuotoa katsottaisiin, että KY on voinut lahjoittaa suurimman osan varallisuudestaan KY-säätiölle ennen ylioppilaskuntien yhdistymistä, on oikeudellista tilaa pidettävä niin epäselvänä, että AYY:llä on ollut perusteltu syy oikeudenkäyntiin, mistä syystä osapuolten tulee kokonaan vastata itse oikeudenkäyntikuluistaan käräjäoikeudessa
- KY-säätiön vastavalitus koskien oikeudenkäyntikuluja on joka tapauksessa hylättävä, koska:
 - KY-säätiön asiamiesten käräjäoikeudessa käyttämä keskimääräinen tuntivelvoitusperuste ja asian ajamiseen käytetty tuntimäärä ovat olleet liialliset;
 - käräjäoikeus on ratkaissut monia väitteitä AYY:n eduksi; ja
 - AYY:llä on perusteltu syy oikeudenkäyntiin.